

## EDUSKUNNAN VASTAUS 129/2013 vp

### Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta ja rikoslain 48 a luvun muuttamisesta

#### *Asia*

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta ja rikoslain 48 a luvun muuttamisesta (HE 97/2013 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiaa mietinnön (MmVM 9/2013 vp).

#### *Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

## Laki

### puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

##### *Lain tarkoitus*

Tällä lailla pannaan Suomessa täytäntöön puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, jäljempänä *puutavara-asetus*, ja mainitun asetuksen nojalla annetut Euroopan unionin säädökset.

#### 2 §

##### *Toimivaltainen viranomainen*

Puutavara-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Maaseutuvirasto. Lisäksi Suomen metsäkeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Tulli ja Suomen ympäristökeskus hoita-

vat tämän lain täytäntöönpanoon liittyvät niille säädetty tehtävät.

#### 3 §

##### *Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *puutavaralla ja puutuotteilla* puutavara-asetuksen 2 artiklan a kohdassa tarkoitettua puutavaraa ja puutuotteita;

2) *toimijalla* puutavara-asetuksen 2 artiklan c kohdassa tarkoitettua luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä;

3) *kauppaa käyvällä* puutavara-asetuksen 2 artiklan d kohdassa tarkoitettua luonnollista tai oikeushenkilöä;

4) *laittomasti korjatulla puutavaralla* puutavara-asetuksen 2 artiklan g kohdassa tarkoitettua puutavaraa;

5) *asianmukaisen huolellisuuden järjestelmällä* puutavara-asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua järjestelmää;

6) *jäljitettävyydellä* puutavara-asetuksen 5 artiklassa tarkoitettuja puutavaran tai puutuotteiden toimitusketjun tietoja.

4 §

*Valvonta*

Maaseutuvirasto vastaa puutavara-asetuksen toimeenpanoon liittyvästä valvonnasta ja sen järjestämisestä.

5 §

*Tarkastukset*

Maaseutuvirastolla on oikeus tehdä tarkastuksia 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten noudattamisen valvonnan edellyttämässä laajuudessa niissä kulkuneuvoissa sekä liike-, varasto- tai muissa vastaavissa ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen käytettävissä tiloissa ja muilla alueilla, joissa on asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää tai jäljitettävyyttä koskevia asiakirjoja taikka puutavaroita tai puutuotteita. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Tarkastusta ei saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa.

Ulkopuolinen asiantuntija voi Maaseutuviraston pyynnöstä avustaa tarkastuksessa. Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan hallintolakia, kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen toimiessaan tämän lain mukaisissa tehtävissä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Toimijan, kauppaa käyvän ja muun tarkastuksen kohteena olevan on avustettava Maaseutuvirastoa tarkastuksen tekemisessä. Maaseutuvirastolla on tarkastusta suorittaessaan oikeus

ottaa asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää sekä puutavaran ja puutuotteiden jäljitettävyyttä koskevat asiakirjat tai niistä laadittu jäljennös sekä muuta tarkastettavaa aineistoa haltuunsa, jos se on tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämisen kannalta välttämätöntä. Lisäksi Maaseutuvirastolla on oikeus tarkastuksen yhteydessä tehdä puutavaraan tai puutuotteeseen liittyviä tutkimuksia ja ottaa korvauksetta valvontaa varten tarpeellinen määrä näytteitä.

Suomen metsäkeskuksella ja Elintarviketurvallisuusvirastolla on oikeus tehdä tässä pykälässä tarkoitettu tarkastus Maaseutuviraston antaman valtuutuksen perusteella.

6 §

*Tietojensaanti toimijalta ja kauppaa käyvältä*

Maaseutuvirastolla on oikeus saada toimijalta ja kauppaa käyvältä ne tiedot, jotka ovat tarpeen 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten valvonnassa. Sama oikeus on Suomen metsäkeskuksella ja Elintarviketurvallisuusvirastolla, jos Maaseutuvirasto on antanut niille 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua valtuutuksen tehdä toimijaa ja kauppaa käyvää koskevan tarkastuksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tiedonsaanti-oikeus koskee myös sellaisia tietoja, jotka yksityistä liiketoimintaa taikka yksityisen taloudellista asemaa koskevat olisivat muutoin salassa pidettävä.

7 §

*Tietojensaanti viranomaiselta ja muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta*

Maaseutuvirasto, Suomen metsäkeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Tulli ja Suomen ympäristökeskus ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia antamaan toisilleen 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten valvonnassa välttämättömät tiedot. Mainituilla viranomaisilla ja Suomen metsäkeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viranomaiselta tai muulta julkista hallin-

totehtävää hoitavalta 1 §:ssä tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten valvonnassa välttämättömät tiedot.

Suomen metsäkeskuksen on omasta aloitteestaan ilmoitettava Maaseutuvirastolle, jos sillä on todennäköisiä perusteita epäillä sellaisen metsälain (1093/1996) 18 §:ssä tarkoitetun teon tai laiminlyönnin tapahtuneen, joka liittyy metsänkäyttöilmoituksen tekemiseen tai puuston hakuuseen. Suomen metsäkeskuksella ei kuitenkaan ole ilmoitusvelvollisuutta, jos lainvastaisen toimenpiteen osalta on ryhdytty metsälain 20 §:ssä tarkoitettuihin korjaaviin toimenpiteisiin tai jos teko tai laiminlyönti on sellainen, josta metsäkeskus saa metsälain 22 §:n nojalla jättää tekemättä ilmoituksen poliisille.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla. Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 8 §:n 1 momentista poiketen Suomen metsäkeskus on velvollinen avaamaan teknisen käyttöyhteyden metsätietojärjestelmään Maaseutuvirastoa varten tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamista varten.

## 8 §

### *Kehotuksen antaminen*

Jos asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää koskevan velvoitteen noudattamisen valvonnassa tai muuten havaitaan puutteita mainitun velvoitteen noudattamisessa, Maaseutuviraston on annettava toimijalle kirjallinen kehoitus puutteiden korjaamiseksi taikka virheellisen menettelyn lopettamiseksi sekä asetettava määräaika, jonka kuluessa näin on meneteltävä. Sama koskee puutavaran ja puutuotteiden jäljitettävyyttä koskevan velvoitteen noudattamisen valvontaa.

## 9 §

### *Korjausmääräys, kiello ja uhkasakko*

Jos asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän puutteita ei ole korjattu 8 §:n mukaisen ke-

hotuksen tarkoittamalla tavalla ja määräajassa, Maaseutuviraston on määrättävä toimija asettamassaan määräajassa korjaamaan puutteet. Määräys voidaan antaa vain, jos:

1) toimija on saattanut markkinoille puutavaraa tai puutuotteita ilman asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää; tai

2) toimijan asianmukaisen huolellisuuden järjestelmässä on toistuvasti ollut merkittäviä puutteita.

Maaseutuvirasto voi kieltää toimijaa saattamasta markkinoille sellaista puutavaraa tai sellaisia puutuotteita, joiden osalta toimija ei ole noudattanut 1 momentissa tarkoitettua korjausmääräystä. Kielto on annettava määräaikaisena ja sen voimassaoloaika voi olla enintään kolme kuukautta. Jos toimija saattaa puutavaraa tai puutuotteita markkinoille kausiluonteisesti, kiellon voimassaoloaika voi kuitenkin olla enintään vuosi. Kielto on viipymättä peruutettava, kun asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän puutteet on korjattu Maaseutuviraston hyväksymällä tavalla.

Maaseutuvirasto voi asettaa 2 momentissa säädetyn kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Maaseutuviraston tehtävänä on valvoa kiellon noudattamista. Maahantuonnin osalta kiellon noudattamista valvoo kuitenkin Tulli.

## 10 §

### *Virka-apu*

Maaseutuvirastolla on oikeus tarvittaessa saada virka-apua muilta viranomaisilta tämän lain mukaisten valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamiseksi.

## 11 §

### *Ilmoitus esitutkintaviranomaiselle ja Maaseutuviraston kuuleminen*

Jos Maaseutuvirastolla on todennäköisiä perusteita epäillä 12 §:ssä tarkoitetun teon tapahtuneen, sen on ilmoitettava asiasta esitutkintaviranomaiselle esitutkintaa varten. Ilmoitus saa-

daan kuitenkin jättää tekemättä, jos teko on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen eikä yleinen etu vaadi asian tarkempaa selvittämistä.

Syyttäjän on ennen puutavararikkomusta tai puutavararikosta koskevan syytteen nostamista kuultava Maaseutuvirastoa. Tuomioistuimen on tällaista rikkomusta tai rikosta koskevaa asiaa käsitellessään varattava Maaseutuvirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

#### 12 §

##### *Rangaistukset*

Rangaistus puutavararikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 a luvun 3 b §:ssä.

Joka tahallaan rikkoo

1) puutavara-asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän velvoitetta tai

2) puutavara-asetuksen 5 artiklan jäljitettävyyttä koskevaa velvoitetta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *puutavararikkomuksesta* sakkoon.

Joka rikkoo 9 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu maksettavaksi.

#### 13 §

##### *Menettämisseuraamus ja takavarikoinnin kustannukset*

Menettämisseuraamuksesta säädetään rikoslain 10 luvussa. Laiton puutavara tai puutuote, joka tuomitaan valtiolle menetetyksi, voidaan myydä julkisella huutokaupalla.

Toimijan on suoritettava valtiolle ne kustannukset, jotka aiheutuvat puutavaran tai puutuotteiden varastoinnista takavarikoinnin aikana.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset saadaan vähentää julkisella huutokaupalla myydyn puutavaran tai puutuotteiden hinnasta. Toimijan on kuitenkin suoritettava valtiolle ne kustannukset, joita ei saada katetuiksi myytäessä puutavara tai puutuotteet julkisella huutokaupalla.

#### 14 §

##### *Maa- ja metsätalousministeriön ohjaus- ja valvontatehtävä*

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on valvoa Maaseutuviraston toimintaa sille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen osalta. Ministeriöllä on oikeus saada Maaseutuvirastolta salassapitosäännösten estämättä valvonnassa välttämättömiä tietoja ja tehdä tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia Maaseutuviraston toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Maaseutuviraston on laadittava puutavara-asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kertomus ja toimitettava se neljä viikkoa ennen mainitussa säännöksessä tarkoitettua määräaikaa maa- ja metsätalousministeriölle. Maaseutuvirasto voi toimittaa kertomuksen komissiolle vasta sen jälkeen, kun maa- ja metsätalousministeriö on päättänyt kertomuksen hyväksymisestä.

#### 15 §

##### *Euroopan unionin tarkastajat*

Mitä 5—7 §:ssä säädetään Suomen viranomaisen tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin toimielimiä ja Euroopan unionin jäsenmaiden toimivaltaisia viranomaisia, jos kyse on mainittujen viranomaisten yhteistyössä Maaseutuviraston kanssa tehtävästä tarkastuksesta. Mitä 5—7 §:ssä säädetään, koskee tällöin myös maa- ja metsätalousministeriötä.

16 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta  
20      .

---

## Laki

### rikoslain 48 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*lisätään* rikoslain (39/1889) 48 a lukuun uusi 3 b § seuraavasti:

48 a luku

#### **Luonnonvararikoksista**

3 b §

*Puutavararikos*

ammattimaisesti saattaa markkinoille laittomasti korjattua puutavaraa tai sellaisesta puutavarasta valmistettuja puutuotteita, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *puutavararikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

---

Joka puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010 vastaisesti

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta  
20      .

---

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 2013

---